

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗАГАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Інституту загальної
енергетики НАН України,
чл. кор. НАН України

Віталій БАБАК

ПОЛОЖЕННЯ

про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та
доктора наук в Інституті загальної енергетики НАН України

Схвалено вченою радою Інституту (протокол від 09 березня 2023 р. № 4)

Київ 2023

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення розроблено на основі Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» із змінами, Статуту Інституту загальної енергетики НАН України (ІЗЕ НАН України) та визначає порядок підготовки в ІЗЕ НАН України здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук, відповідно (далі – здобувачі).

1.2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

– в аспірантурі ІЗЕ НАН України за денною або дистанційною формою навчання;

– поза аспірантурою (у статусі здобувачів) для осіб, які професійно здійснюють наукову або науково-технічну діяльність за основним місцем роботи в ІЗЕ НАН України.

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

– в докторантурі ІЗЕ НАН України за денною формою навчання;

– шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

1.3. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням).

1.4. Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2022 № 115-л «Про ліцензування освітньої діяльності» ІЗЕ НАН України переоформлено ліцензію на провадження освітньої діяльності за спеціальностями на ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти із збереженням ліцензованого обсягу 4 особи на рік.

Відповідно до ліцензії Інститут провадить освітню діяльність у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні для підготовки докторів філософії за спеціальностями:

– 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» з ліцензованим обсягом 2 особи на рік;

– 175 «Інформаційно-вимірвальні технології» з ліцензованим обсягом 2 особи на рік.

1.5. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури Інституту здійснює вчена рада ІЗЕ НАН України.

Координацію діяльності наукових відділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук здійснює відділу науково-організаційної роботи.

Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом та Інститутом укладається договір.

1.6. Вступ до аспірантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до «Правил прийому до аспірантури Інституту загальної енергетики НАН України», які розробляються згідно з Умовами прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН.

Вступ до докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до «Правил прийому до докторантури Інституту загальної енергетики НАН України», які розробляються згідно з Умовами прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН.

Правила прийому до аспірантури та докторантури Інституту, затверджує вчена рада ІЗЕ НАН України та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті Інституту www.ienergy.kiev.ua.

1.7. Правила прийому до аспірантури та докторантури ІЗЕ НАН України діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури Інституту;

- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників за кожною спеціальністю.

1.8. Для проведення прийому до аспірантури щорічно наказом директора ІЗЕ НАН України створюється приймальна комісія під головуванням заступника директора з наукової роботи. Членами комісії призначаються наукові працівники з числа докторів (кандидатів) наук, а також передбачувані наукові керівники аспірантів.

1.9. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

1.10. Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання особою освітньо-наукової або наукової програми) за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є публікація наукових статей.

1.11. Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк подання та захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування до аспірантури або докторантури.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання результатів запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством,

може бути підставою для ухвалення вченою радою Інституту рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

1.12. Аспіранти звітують про хід виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану на поточний рік підготовки в аспірантурі на наукових семінарах відділів не менше ніж 2 рази на рік.

Докторанти звітують про хід виконання індивідуального плану наукової роботи на поточний рік підготовки в докторантурі на наукових семінарах відділів не менше ніж 2 рази на рік.

1.13. Аспіранти своєчасно надають до відділу науково-організаційної роботи витяги з протоколів семінарів відділів з оцінкою виконання індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи за звітний період, індивідуальні плани наукової роботи відповідного року підготовки в аспірантурі з оцінкою повноти їх виконання науковим керівником, проєкти індивідуальних планів на наступний рік підготовки в аспірантурі та інші документи, необхідні для щорічної атестації аспірантів атестаційною комісією, склад якої затверджується наказом директора Інституту. Результати щорічної атестації аспірантів затверджуються наказом директора Інституту.

Докторанти своєчасно надають до відділу науково-організаційної роботи витяги з протоколів семінарів відділів з оцінкою виконання індивідуальних планів наукової роботи за звітний період, індивідуальні плани наукової роботи відповідного року підготовки в докторантурі з оцінкою повноти їх виконання науковим керівником, проєкти індивідуальних планів наукової роботи на наступний рік підготовки в докторантурі та інші документи, необхідні для щорічної атестації докторантів вченою радою Інституту. Результати щорічної атестації докторантів затверджуються наказом директора Інституту.

1.14. Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою Інституту рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

1.15. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.16. Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

1.17. Аспірант або докторант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, має право за власним вибором:

– отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті ІЗЕ НАН України на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури або докторантури;

– отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі або докторантурі.

Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового працівника в ІЗЕ НАН України, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

1.18. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

2 ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ

2.1. Основною формою підготовки здобувачів ступеню доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

2.2. До аспірантури ІЗЕ НАН України на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста) в галузях знань 14 «Електрична інженерія» та 17 «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації» або за іншою спеціальністю з технічних або фізико-математичних наук за умови здачі екзамену за додатковою розширеною програмою і подали в установлений строк всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому.

2.3. Приймальна комісія Інституту може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений термін документів, визначених Правилами прийому.

2.4. Документи для вступу до аспірантури приймаються в ІЗЕ НАН України за адресою: 03150, м. Київ, вул. Антоновича, 172.

2.5. Термін прийому документів – до 10 вересня поточного року.

2.6. Дати вступних іспитів зі спеціальностей встановлюються ІЗЕ НАН України відповідно до строків, рекомендованих Президією НАН України.

2.7. Дату складання вступного іспиту з іноземної мови визначає Президія НАН України та Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.

2.8. Перелік документів для вступу до аспірантури включає:

– заяву вступника;

– копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації) та додатком до нього. Додатковий перелік

документів, обов'язкових для допуску до вступних випробувань наводиться щорічно в Правилах прийому.

2.9. Особи, які подають для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускаються до вступних випробувань нарівні з іншими особами.

2.10. До вступних випробувань допускаються лише ті особи, які вчасно подали всі необхідні документи згідно з Правилами прийому до аспірантури ІЗЕ НАН України.

2.11. Вступні випробування до аспірантури ІЗЕ НАН України складаються з:

- вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

- вступного іспиту з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

- наукового дослідження, викладеного у формі реферату або наукової публікації за темою передбачуваної дисертаційної роботи.

2.12. Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в Правилах прийому до аспірантури ІЗЕ НАН України.

2.13. Відповідно до правил прийому до аспірантури ІЗЕ НАН України особам, які вступають з іншої галузі знань ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

2.14. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

2.15. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до ІЗЕ НАН України протягом одного календарного року.

2.16. Вступні іспити до аспірантури зі спеціальностей проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три – п'ять осіб, які призначаються наказом директора Інституту.

2.17. До складу предметної комісії включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших закладів вищої освіти (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання

освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між закладом вищої освіти та ІЗЕ НАН України.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

2.18. Програма вступних іспитів зі спеціальностей розробляється фаховими групами з відповідної спеціальності, затверджується рішенням вченої ради ІЗЕ НАН України та оприлюднюється на веб-сайті Інституту.

2.19. Вимоги до вступних іспитів з іноземної мови оприлюднюються на сайті Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов www.langcenter.kiev.ua.

2.20. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до аспірантури ІЗЕ НАН України.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом директора ІЗЕ НАН України, який оприлюднюється в установленому порядку.

2.21. У разі виявлення порушень з боку вступника або надання ним недостовірних даних приймальною комісією може бути прийнято рішення про скасування зарахування до аспірантури ІЗЕ НАН України. Скасування про зарахування до аспірантури може відбуватися також за власним бажанням вступника.

2.22. Зарахування на навчання – з 1 листопада поточного року.

2.23. Аспіранти, які не приступили до навчання до 10 листопада поточного року без поважних причин, відповідним наказом відраховуються з аспірантури ІЗЕ НАН України.

3 НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО АСПІРАНТОМ

3.1. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом директора ІЗЕ НАН України призначається науковий керівник з числа наукових працівників Інституту з науковим ступенем.

3.2. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою ІЗЕ НАН України за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

3.3. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії або кандидата наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

3.4. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада Інституту з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду Інституту.

Рішенням вченої ради Інституту аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

4 ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ІЗЕ НАН України передбачає виконання здобувачем однієї з освітньо-наукових програм:

– зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», спеціалізація «Електроенергетичні системи та комплекси» загальним обсягом 49 кредитів у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної систем (далі – ЄКТС) згідно з навчальним планом;

– зі спеціальності 175 «Інформаційно-вимірювальні технології» загальним обсягом 60 кредитів у кредитах ЄКТС згідно з навчальним планом.

4.2. Навчальний план третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за кожною спеціальністю затверджується вченою радою ІЗЕ НАН України.

4.3. Навчальний план аспірантури за кожною спеціальністю повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30–60 кредитів ЄКТС, послідовність їх вивчення, форми проведення занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

4.4. Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

4.5. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідного наукового відділу.

4.6. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі ІЗЕ НАН України, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти або наукових установ.

4.7. Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

4.8. Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та відповідною освітньо-науковою програмою аспірантури ІЗЕ НАН України.

4.9. Кожна освітньо-наукова програма аспірантури ІЗЕ НАН України має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

– здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менше, ніж 31 кредит ЄКТС);

– оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить 6 кредитів ЄКТС);

– набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування

наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить 4 кредити ЄКТС);

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іноземних наукових текстів з відповідної спеціальності (рекомендований обсяг такої навчальної складової становить 8 кредитів ЄКТС).

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4.10. Вчена рада ІЗЕ НАН України має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти або наукових установах компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

4.11. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

4.12. З метою контролю виконання індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи аспірантів в ІЗЕ НАН України перед закінченням кожного року навчання (восени) проводиться щорічна поточна атестація аспірантів, результати якої затверджуються наказом директора Інституту.

4.13. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

4.14. Для отримання державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти ІЗЕ НАН України щорічно бере участь у конкурсі на розміщення державного замовлення з підготовки аспірантів за спеціальностями, на які має відповідні ліцензії.

4.15. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за денною формою навчання.

4.16. Кількість аспірантів та вартість їх підготовки поза державним замовленням визначаються вченою радою ІЗЕ НАН України з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

5 ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

5.1. Працівники ІЗЕ НАН України з числа науковців та інженерних фахівців мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою шляхом прикріплення здобувача терміном до 5 років за відповідною спеціальністю без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

5.2. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури ІЗЕ НАН України згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді. Правила та процедури прикріплення визначаються вченою радою ІЗЕ НАН України.

5.3. Штатні наукові працівники ІЗЕ НАН України, що бажають здобути вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, звертаються з відповідною заявою на ім'я директора ІЗЕ НАН України.

До заяви додаються такі документи:

- копії дипломів спеціаліста або магістра про вищу освіту з копіями додатків до них з переліком прослуханих курсів та оцінками;
- копію диплому бакалавра та додатку до нього з переліком прослуханих курсів та оцінками;
- список опублікованих наукових праць (за наявності);
- дійсні сертифікати тестів TOEFL, International English Language Testing System, Cambridge English Language Assessment тощо (за наявності).

5.4. Вчена рада ІЗЕ НАН України приймає рішення щодо його прикріплення до відповідного наукового структурного підрозділу Інституту, а також призначає здобувачеві наукового керівника (керівників).

5.5. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою підлягають щорічній атестації з метою контролю виконання індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи.

5.6. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до ІЗЕ НАН України для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти Інституту.

5.7. Особи, прикріплені до ІЗЕ НАН України з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені у розділі 8 цього Положення.

5.8. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою в ІЗЕ НАН України, але має право:

- вступити до аспірантури ІЗЕ НАН України з зарахуванням відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою;

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у іншому закладі вищої освіти (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника, за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти (науковою установою).

6 ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

6.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури ІЗЕ НАН України.

6.2. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до таких вимог:

- наявність ступеня доктора філософії/кандидата технічних або фізико-математичних наук;

- наявність наукових здобутків та опублікованих наукових праць зі спеціальностей 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» або 152 «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка» (зокрема, публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені);

- наявність наукових результатів, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

6.3. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає на науковому відділу розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників розширений семінар відповідного наукового відділу заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради ІЗЕ НАН України.

6.4. Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури, визначається в правилах прийому до докторантури ІЗЕ НАН України.

Перелік повинен включати, зокрема:

- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науковим працівником ІЗЕ НАН України, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;
- витяг з протоколу засідання розширеного семінару наукового відділу з висновками щодо можливості зарахування вступника до докторантури;
- копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

6.5. Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради ІЗЕ НАН України щодо зарахування такого вступника в докторантуру вчена рада одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови вчена рада надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

6.6. Вчена рада ІЗЕ НАН України в місячний строк розглядає висновки розширеного семінару наукового відділу щодо вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних наукових працівників ІЗЕ НАН України зі ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом директора ІЗЕ НАН України.

На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

6.7. Зарахування до докторантури відбувається з 1 вересня поточного року.

6.8. Протягом строку перебування в докторантурі докторант повинен подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН України.

6.9. Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) повинен представити узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

6.10. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в ІЗЕ НАН України.

Якщо в ІЗЕ НАН України не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти або наукової установи за клопотанням ІЗЕ НАН України, який здійснював підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук, або за заявою докторанта.

6.11. Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

7 ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК ШЛЯХОМ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЇХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ ДО ЗАХИСТУ

7.1. Здобувач ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

- мати ступінь доктора філософії або кандидата наук;
- представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;
- мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

7.2. Атестація здобувача ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в ІЗЕ НАН України.

8 ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ

8.1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у бібліотеці, архіві та інших підрозділах, пов'язаних з науковою та науково-технічною діяльністю Інституту, у бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів – на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою ІЗЕ НАН України двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579;
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства;
- аспіранти – на проживання у гуртожитках НАН України;
- аспіранти та докторанти за державним замовленням – на виплату державної стипендії відповідно до чинного законодавства України.

8.2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених ІЗЕ НАН України;
- виконувати індивідуальний план наукової роботи та двічі на рік звітувати про хід його виконання на семінарах відповідного наукового відділу, а в кінці навчального року – на засіданні атестаційної комісії Інституту;
- подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів).

8.3. Забороняється покладення на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей).

8.4. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.